

AGNIESZKA SKÓRA

Instytucja mediacji w Chińskiej Republice Ludowej i Republice Chińskiej (Tajwanie)

Streszczenie

Celem artykułu jest zbadanie i analiza instytucji mediacji w Chińskiej Republice Ludowej i Republice Chińskiej (Tajwanie). Autor bada także historyczne, filozoficzne i społeczne uwarunkowania mediacji i jej rozwój od czasów dynastii Han. Mediacja ma w Chinach długą tradycję, a jej znaczenie wynika z założeń filozofii konfucjańskiej. Obecnie mediacja jest uważana za klucz do rozstrzygnięcia sporów i powiązana z koncepcją „harmonijnego społeczeństwa”. Aktualnie można wyróżnić kilka rodzajów mediacji: mediację pozasądową prowadzoną przed Ludowymi Komitetami ds. Mediacji, mediację sądową w sprawach cywilnych i drobnych sprawach karnych, mediację i arbitraż w zakresie sporów wynikających z umów dotyczących gruntów rolnych czy mediację i arbitraż w sporach pracowniczych. Znaczenie mediacji podkreśla przepis art. 111 Konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej, który stanowi, że „Ludowe Komitety ds. Mediacji działają w ramach autonomicznych organizacji lokalnych – Komitetów Mieszkańców Miast, Komitetów Mieszkańców Wsi – których zadaniem jest mediacja w sporach cywilnych”. Komitety i sądy powinny także – za pośrednictwem mediacji i arbitrażu – propagować prawo i politykę oraz wychowywać obywateli tak, by szanowali oni prawo oraz powszechnie przyjęte zasady moralne. Można zauważyć, że dzięki rządowym wytycznym w zakresie procedur mediacyjnych liczba mediacji wzrosła. Obecnie statystyki pokazują, że nierzadko strony w ten sposób nie tylko rozwiązały swój spór, lecz także ponownie skorzystały z mediacji. Wysoki wskaźnik sukcesu mediacji wynika m.in. z tego, że procedura mediacji jest bezpieczna i bezstronna, szybka i skuteczna, a mediatorzy podczas poszukiwania rozwiązania problemu nie narzucają swojego rozwiązania. Mediacja obniża także koszty postępowania oraz daje szansę na szybsze osiągnięcie rozstrzygnięcia zarówno w postępowaniu, jak i poza procedurą.

Artykuł omawia ponadto tajwańskie doświadczenia w zakresie mediacji, a także jej rozwój. Można powiedzieć, że mediacja w Chińskiej Republice Ludowej oraz w Republice Chińskiej (na Tajwanie) funkcjonuje dobrze i w coraz większym stopniu zdobywa zaufanie obywateli.

Słowa kluczowe: mediacja – arbitraż – Chiny – Tajwan – konfucjanizm